

foto: D. Cigale

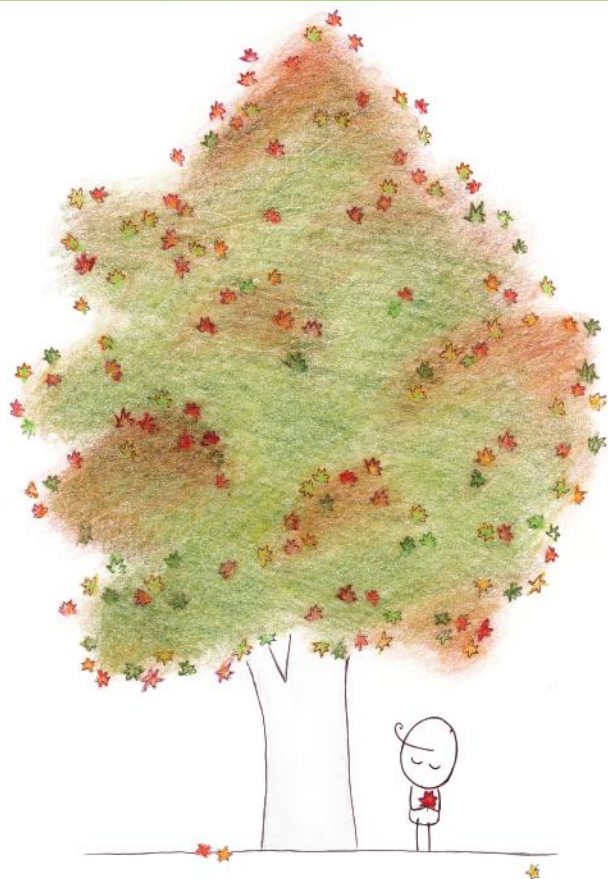
Geografska širina

e-novičnik Oddelka za geografijo FF UL

december 2019

ISSN: 2630-1660

*Spoštovane geografinje in geografi,
dragi bralci in bralke Geografske širine!*

*Naj Vam leto 2020 prinese čim več zanimivih geografskih
dogodivščin ter zdravja in veselja.*

Vaš Oddelek za geografijo FF UL

100-letje geografskih doživetij

Želimo vam prijetno branje!

V januarju vas vabimo na naslednje dogodke:

- V sredo, 8. januarja 2020 vabljeni na okroglo mizo z naslovom **Predsedniške volitve v ZDA 2020**, ki bo potekala ob 14:40 v predavalnici 233.

- Januarja bomo na Oddelku za geografijo gostili profesorja dr. Darrena Purcella z Univerze Oklahoma v ZDA. Imel bo 3 predavanja:

-Študij geografije v ZDA:

sreda, 8. januar, 12.10 -13.00 v predavalnici 233

-Humor in geopolitika:

četrtek, 9. januar, 12.10 -13.00 v predavalnici 233

-Analiza besedil pri proučevanju promocije krajev:

četrtek, 9. januar, 13.00 -13.50 v predavalnici 232

Novice

Prejemnica Prešernove nagrade za študente Univerze v Ljubljani

Maja Sevšek magistrskem delu (Razvojni potenciali funkcionalno degradiranih območij Osrednjeslovenske statistične regije) celovito naslavlja aktualen problem funkcionalno degradiranega prostora, tj. funkcionalno neizkoriščenih površin, na katerih se dejavnosti, ki so bile v preteklosti prisotne, ne izvajajo več. V ospredju je 384 območij v Osrednjeslovenski statistični regiji, na

katerih je avtorica prepoznavala njihov prostorski in razvojni potencial z metodama večkriterijskega vrednotenja in obtežene linearne kombinacije. Magistrsko delo, ki je nastalo pod mentorstvom dr. Barbare Lampič, odlikujejo teoretska poglobljenost, metodološka inovativnost, obsežnost opravljenega dela, kakovostni rezultati ter uporabnost v praksi.

Irma Potočnik Slavič

*Maja Sevšek, ponosna prejemnica
Prešernove nagrade UL
(foto: Foto studio Nora).*

Prejemnica Dekanove nagrade za študente Filozofske fakultete UL

Magistrsko delo Sare Uhan se ukvarja s prehransko enačbo v Škofjeloškem hribovju (Geografski vidik prehranske enačbe na primeru Škofjeloškega hribovja; mentorica dr. Irma Potočnik Slavič in somentor dr. Darko Ogrin), za katerega je značilna drobna, mozaično strukturirana, v veliki meri individualizirana prehranska pokrajina, sestavljena iz različnih deležnikov in akterjev. Vzpostavljen je uspešen lokalni oz. regionalni prehranski sistem, ki je rezultat dolgoročnega usklajenega sodelovanja med različnimi akterji, deležniki in gradniki. Posledično je prehranska enačba Škofjeloškega hribovja pozitivna, saj več kot 1500 kmetij proizvede več hrane, kot jo potrebuje skoraj 45.000 prebivalcev tega območja. Nalogo odlikujejo odličen jezik, izvirna grafična opremljenost, metodološki pristop omogoča ponovitev, deležniki preučevanega območja so zelo pohvalili razvojne predloge.

Irma Potočnik Slavič

Sara Uhan ponosna prejemnica Dekanove nagrade za študente FF (foto: Foto studio Nora).

Sodelavci Oddelka za geografijo med nagrajenci Društva učiteljev geografije Slovenije

4. 10. 2019 je Društvo učiteljev geografije Slovenije v sklopu svojega Tabora Ljubljansko barje na OŠ Škofljica podelilo 6 pohval in 14 priznanj. Izjemno nas veseli, da so bili trije naši sodelavci prejemniki letošnjih priznanj. Dr. Mojca Ilc Klun je za svoje več kot 10-letno uspešno delo prejela Priznanje dr. Jakoba Medveda. Za več

kot 20-letno odmevno delovanje na področju šolske geografije je Priznanje Janeza Jesenka prejela dr. Tatjana Resnik Planinc. Najvišje priznanje, ki ga podeljuje Društvo učiteljev geografije Slovenije, tj. Priznanje Blaža Kocena za življenjsko delo, je prejel dr. Karel Natek. Prejemnikom priznanj iskreno čestitamo!

Organizatorjem izrekamo pohvale za organizacijo. Na povezavah si lahko pridobite več informacij o razpisu za Priznanja DUGS (<http://www.drustvo-dugs.si/files/2019/08/RAZ-PIS-2019.pdf>) in ogledate fotografije s Tabora Barje 2019 (<http://www.drustvo-dugs.si/tabori/>).

Irma Potočnik Slavič

Med nagrajenci Društva učiteljev geografije Slovenije v letu 2019 so bili tudi sodelavci Oddelka za geografijo FF UL – dr. Mojca Ilc Klun, dr. Tatjana Resnik Planinc in dr. Karel Natek (foto: I. Potočnik Slavič).

Socialna in politična geografija v letu stoletja

Leto stoletja ljubljanske univerze in v njenem okviru tudi študija geografije je priložnost obeležena različnih področij geografske vede. V četrtek 28. novembra 2019 smo na Oddelku za geografijo obeležili stoletni jubilej z dvema okroglima mizama za dve geografski panogi: socialno in politično geografijo. Obe sta v času ustanovitve *alme mater labacensis* kot znanstveni disciplini v svetu že obstajali, v slovenske vode pa sta prišli precej pozneje. Natančen vstop obeh v pojmovnik slovenskega geografskega vedenja je sicer težko natančno določiti, ker so socialno- in političnogeografske vsebine vstopale tudi desetletja poprej. Grobo je mogoče reči, da ima socialna geografija v slovenski geografiji približno 60-letno tradicijo, politična geografija pa pol manj, kar se pod temi imeni tudi predavata.

Socialna geografija je disciplina lokalnih podrobnosti, usmerjena bolj k človeku oziroma njegovim skupinskim tvorbam kot poglavitnemu agensu rabe in spreminjanja pokrajine – prostora, pri čemer je pomembno torišče že človekovo vedenje samo. Na okrogli mizi dopoldne je bil predmet razprave marginalni prostor: romska naselja in njegova nosilna socialna skupina – Romi. Panelno razpravo je pričela povsem teoretična razprava o socialnem prostoru in njegovi relevanci do socialnih skupin (dr. V. Drozg, geografski kolega z Univerze v Mariboru), konkretne dimenzije in posebnosti romskih naselij pa je predstavil dr. J. Pirc (Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana). Nato so sledili trije tematski pristopi k reševanju različnih problemov teh območij, ter k razvojnim vizijam. Sogovorniki so bili dr. M. Komac (Inštitut za narodnostna vprašanja), mag. Alen Červ (Ministrstvo za okolje in prostor) in Alojzij Kastelic (župan Občine Trebnje). Razpravo je moderiral dr. J. Zupančič. Priložnostno je bila pripravljena krajša tematska razstava (dr. B. Rogelj) o raziskovalnih pristopih študentov geografije v romskih naseljih; največkrat smo bili v Hudejah (danes Vejar) v občini **Trebnje**.

Drugi dogodek je potekal zvečer v prostorih Zemljepisnega muzeja in se je osredotočil na vprašanja geopolitičnega položaja Slovenije. Ta široka tema je ob jubilejih vsaj zanimiva, kontekstualno pa pomembna tudi glede na širšo situacijo v slovenski državi in družbi. Politična geografija je kot veda s tem nazivom vstopila v zavest geografske srenje prav nekako v času osamosvojitvenih procesov Slovenije in njene poti v EU. Pozornost smo obrnili k sedanjosti analizi in prihodnjim korakom države, za katero so se ob njenem utemeljevanju postavljali geografski predikati izjemne geopolitične lege, stičnosti in raznovrstnosti. V panelni razpravi se je izpostavilo najprej evropsko dimenzijo (mag. I. Mally, Vlada RS), varnostna paradigma (dr. V. Prebilič, FDV), volilne sisteme in volilno obnašanje (dr. B. Rogelj), slovenstvo v diaspori (M. Klemenčič, Univerza v Mariboru) ter etnično komponento države (dr. J. Zupančič). Kljub bolj komorni udeležbi je bila razprava zelo živa.

Jernej Zupančič

Praznična tradicionalna oddelčna prednovoletna čajanka 18. 12. 2019 in podelitev priznanj Oddelka za geografijo

Hodnik Oddelka za geografijo Filozofske fakultete je v sredo 18. decembra 2019 ob 17. uri spet oživel ob tradicionalni čajanki, ki poveže študente vseh letnikov in sodelavce Oddelka. Letošnja čajanka je bila ena od prireditelj, ki zaznamujejo 100-letnico geografije na Univerzi v Ljubljani, zato je imela še posebej slovesen

značaj. Organizacijo so v večji meri prevzeli študenti, predstavniki vseh letnikov.

Tutorji so pod vodstvom Urbana Pipana pripravili geografski kviz. Svoje geografsko (ne)znanje so soočili predstavniki vseh letnikov, eno od ekip pa so sestavili profesorji. Nekatera vprašanja so bila čisto geografska resna, nekatera pa so posegala tudi na ob-geografski teren. Zmagovalna ekipa iz 1. letnika druge stopnje si je priborila priznanje ter manjšo nagrado.

Predstojnica Oddelka za geografijo dr. Irma Poročnik Slavič je v sproščenem nagovoru prikazala pomen 18. decembra na globalni in oddelčni ravni ter izpostavila čajniške stalnice: okrasitev hodnika s strani študentov 2. letnika prve stopnje, peko piškotov (letos študentov 2. stopnje), čaj (skuhali sodelavci Oddelka), FF ozvočenje in novoletno anketo (organizacija dr. Marko Krevs). Visoko zaupanje v strokovnost učiteljev, zanimiv študij, dobri odnosi na Oddelku so še ena stalnica.

Letošnja priznanja Oddelka za geografijo so si za svoje odlično opravljeno delo na magistrskih delih prislužili Špela Stanonik, Dan Kardum Šibila in Danijela Strle. Uradni del druženja je sklenila razglasitev treh naj-terensko napravljenih udeležencev čajanke.

Druženje ob pecivu, piškotih in drugih sladko-slanih dobrotah ter ob slastnem čaju je še prehitro minilo. Čajanka je bila spet čudovit uvod v prihajajoče božične in novoletne praznike.

Simon Kušar

Prejemniki Priznanj Oddelka za geografijo FF UL v letu 2019

Špela Stanonik za magistrsko delo »Ukoreninjenost podjetja v lokalno okolje: primer podjetja Domel v Železnikih« (mentor: dr. Simon Kušar). Nagrajenka je pomembno nadgradila teoretični koncept vertikalne ukoreninjenosti z večnivojskim geografskim pogledom na prostor. Pri tem je tudi argumentirano opozorila na vidike družbene odgovornosti podjetja v času globalizacije.

Dan Kardum Šibila za dvodisciplinarno magistrsko delo »Vpeljava mnogoterih inteligenc v pouk geografije in španščine preko slikovnih slovarjev, podprtih s tehnologijo digitalne interaktivne table« (mentorici dr. Tatjana Resnik Planinc in dr. Tatjana Šifrer Kalan). Ključni dosežek je interaktivni didaktični predlog, sestavljen iz slikovnega slovarja, interaktivnega e-učila in učnega lista, ki v dveh jezikih nagovarjajo slušatelje geografskih

Utrinki iz 18. geografske čajanke (foto: N. Kavka)

vsebin.

Danijela Strle za magistrsko delo »Tipizacija pojava znižane meje sneženja v izbranih dolinah Julijskih Alp« (mentor dr. Matej Ogrin). Magistrsko delo je zahtevalo veliko terenskega dela, med drugim tudi vzpostavitev 17 lastnih temperaturnih postaj. Nagrajenka je opredelila tri najpogostejše tipe znižane meje sneženja.

Simon Kušar

Strokovno delo Oddelka za geografijo na področju obravnave funkcionalno razvrednotenega prostora letos večkrat nagrajeno

Sodelavci Oddelka za geografijo FF UL že več let raziskujejo problematiko trajnostne rabe prostora. Posebno pozornost posvečajo obravnavi funkcionalno razvrednotenega prostora, to je območjem, ki so nezadostno izkoriščena ali zapuščena zaradi opustitve izvajanja dejavnosti. Metodološki pristop pri geografski obravnavi takih območij je zorel že nekaj časa, začetki pa segajo v leto 2010 s CRP projektom Sonaravna sanacija okoljskih bremen (nosilka projekta dr. Metka Špes). Zadnja prizadevanja na tem področju so bila osredotočena v okviru CRP projekta Celovita metodologija za popis in analizo degradiranih območij, izvedba pilotnega popisa in vzpostavitev ažurnega registra (2017; nosilka dr. Barbara Lampič), pri katerem so sodelovali tudi sodelavci Fakultete za gradbeništvo in geodezijo UL in Geodetskega inštituta Slovenije. V letu 2017 je bil izveden še popis funkcionalno degradiranih območij v preostalih statističnih regijah, v letu 2019 pa poteka ažuriranje prostorskega sloja.

Delo je bilo opaženo v širši strokovni javnosti in v letu 2019 tudi večkrat nagrajeno:

- za vzpostavitev državne evidence funkcionalno degradiranih območij v Sloveniji 2017 (skupaj s partnerjema Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo UL in Geodetski inštitut Slovenije) je bilo prejeto Priznanje Maks Fabiani, ki ga podeljuje Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije,

Priznanje Maks Fabianija (foto: arhiv S. Kušarja).

- za isti dosežek prejeta druga nagrada na mednarodni urbanistični razstavi v Nišu, Srbija, ki sta ga podelila Zavod za urbanizem Niš in Mesto Niš v kategoriji Urban and spatial planning - researches, studies and projects,

2. nagrada na mednarodni urbanistični razstavi v Nišu (foto: S. Kušar)

- Maja Sevšek je za magistrsko delo Razvojni potenciali funkcionalno degradiranih območij Osrednjeslovenske statistične regije prejela Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani (mentorica dr. Barbara Lampič).

Simon Kušar

Poročila

Razstava knjižnice Bogata preteklost – izbor pomembnih del knjižnice Oddelka za geografijo, izdanih do leta 1960

V okviru dogodkov obeleženja stoletnice Oddelka za geografijo je knjižnica pripravila razstavo pomembnih del, ki so bila izdana do leta 1960. Otvoritev razstave je bila v petek, 20. 9. 2019, ko je na oddelku potekal t.i. Geografski mozaik.

Razstava pomembnejših del knjižnice oddelka (foto: L. Miklič Cvek).

Na razstavi smo na ogled postavili izbor knjig, ki so objavljene v digitalnem katalogu 100 knjižnih del in so del knjižnega bogastva, ki ga hranimo v knjižnični zbirki.

V katalogu so predstavljena nekatera temeljna dela znotraj posameznih področij geografije in nekateri temeljni geografski učbeniki, ki so bili izdani v času do leta 1960. Razdeljen je na tri sklope. V prvem so zbrana dela iz svetovne geografije, v drugem so dela iz slovenske geografije, v zadnjem sklopu so učbeniki. Vsak sklop je označen s svojo barvo, medtem ko so knjige nanizane glede na letnico izida – od najstarejše, ki je izšla leta 1778, do najnovejše, ki je izšla leta 1954. Pri vsaki elektronski kopiji naslovnice oziroma platnice knjige je naveden osnovni bibliografski opis in kratek zapis vsebine. Tako razstava kot katalog pričata o bogati preteklosti naše knjižnice in njeni

dragoceni zbirki. Razstavo smo pospravili 9. 10. 2019, katalog pa bo ostal objavljen na spletni strani Oddelka za geografijo Filozofske fakultete v Ljubljani na zavihku 100-letnica. Želimo si, da bi vam služil pri proučevanju pomembnejših del iz vseh področjih geografije oziroma zgodovine geografije.

Lucija Miklič Cvek

Spletni katalog pomembnejših del si lahko ogledate na spletni strani oddelka. (foto: L. Miklič Cvek).